

TĀHEKE

NR.5 1968

amb

OLIVIA SAAR

Varsakabjad

Minu varsal
on kuldsed kabjad,
kulda pillub,
kui kappab teel.
Minu varsal
on kuldsed kabjad,
mind ta sõidutab kord veel.

Minu varss
tormas künkast alla,
kuldsed kabjad
lõid kivil tuld,
minu varss
pääses täna valla –
lendas muru ja lendas muld.

Minu varss
astus niidurohus,
kuldseid kapju
polnud näha siin,
ainult lill
õitses kabjalohus –
varsakapju nüüd koju viin.

Kukepüksid

Kukk tuli metsa kõndima üksi,
jalas tal kollased kukepüksid,

pikad ja kohevad, soojad ja sulised.
Kukepoiss vaatab – näe, ojake vuliseb!

Kukk paneb püksid murule maha,
kukejuss natuke supelda tahab.

Kukk suples tunni ja teiseigi veel,
koju läks alles õhtu eel,

õrrele hüppas, nokk tiiva all, magas.
Hommikul ema poisiga pragas:

„Kus on su püksid, soojad ja sulised?
Ko-ko-ko-kohe saad ühe tulise!“

Kukejuss otsides nurmel käis,
märkas, et nurm oli lilli täis,

lõbusalt kollaseid, õied kui püksid.
Teate – need olidki kukepüksid!

Pääsusilmad

Eile veel, eile veel
polnud sooja ilma,
eile veel heinamaal
polnud pääsusilma.

Pääsulind päikese
homme toob kaasa,
pääsusilmad õitsema
laulab koduaasal.

Pääsusilmi ainult seal,
kus on pääsu juttu.
Lenda meile, pääsulind,
lenda, lenda ruttu!

Jänesekapsad

Tuttsaba jänku
on maias mis maias,
täna käis jälle
kapsaaias.

Näsis ja nakitses
kapsapäid,
need nagu räbalad
peenrale jäid.

Siis hüppas aeda
lontkõrv Muri,
haukus ja paukus
ja oli kuri.

Tuttsaba kadus
kui tina tuhka:
põõsas peab aru
ja jalga puhkab.

Et ta kapsaste
peale on maias,
otsustas teha
endale aia.

Nüüd tema aias
on jänesekapsad –
sinagi metsas
suhu neid napsad.

HOLGER PUKK

PÄRNU KANDI VÄIKESED PARTISANID

Suur Isamaasõda kestis juba kolmandat aastat. Nõukogude armee oli fašistid paljudest paikadest välja peksnud. Eestis mängisid fritsud ikka veel peremeest. Ühel õhtul tuli Leander koos vanaisaga põllult. Jõudsid koduõuele — siin sakslaste patrull ees! Leander käsutati kohe tuppa. Seal seisis vend Kalju juba sõduri valve all.

«Kus isa ja vanem vend on?» uuris ohvitser.
«Kus nad siis olema peavad!» imestas Leander. Kaljugi ajas silmad üllatusest suureks.
«Ärge vigurdage! Kus nad on?» käratas ülekuulaja tigidalt.
«Läksid kodunt välja. Pidid sõjaväkke astuma. Rohkem ei tea,» kinnitas Leander, kuigi hirm kurku pitsitas.

«Ah nii! Või valetama!» vihasus ülekuulaja. Ta sõnadele järgnesid löögid. Valusad ja teotavad löögid.
Niimoodi pinniti Leandrit ja Kaljut mitu korda. Kuid ei valu ega hirm saanud poistest võitu. Isa ja vanema venna Aksli peidukoht jäigi fašistidel teadmata. Kuigi see asus siinsamas õues kuuri põranda alla kaevatud koo-

Illustreerinud H. LARETEI

pas. Isa ja Aksel ei tahtnud minna okupantide sõjaväkke ja peitsid end punkrisse, mille nad mõne aja eest olid kahe partisani jaoks kaevanud.

Õige pea vangistasid fašistid vanaisa ja vanaema. Tallu määrati võhivõõras hooldaja. Isa ja Aksel ei võinud nüüd enam koopasse jääda ja põgenesid metsa.

Õhtuti panid Kalju ja Leander hobuse vankri ette ning ütlesid hooldajale, et lähevad lehmade jaoks rohtu tooma.

Sõitsid tükk maad külast välja. Jõudsid metsa äärde ja hakkasid niitma. Niidavad, aga ise hoiavad ümbrusel kogu aeg silma peal. Kui kedagi läheduses näha polnud, võeti vankripõhjust heinte alt toidukomps ning peideti see kokkulepitud kohta.

Mõnikord saadi isa ja Aksliga ka kokku. Siis jutustasid vennad, kuidas ülekuulajad tihtilugu talus käivad ja hoope jagavad. Aga nemad kahekesi ütlevad ikka, et nad isast ja vanemast vennast midagi ei tea.

Ühel niisugusel kokkusaamisel selgus, et Akslil polegi veel püssi. Kuidas ta ennast kaitseb või, kui vaja, rünnakule läheb? See küsimus ei andnud Kaljule ja Leandri rahu.

Üks sõjariist oli teada küll. Naabripoiss alles hiljuti uhkustas, et neil on isal kodus püss. Aga kuidas seda püssi naabritelt kätte saada? Ega midagi, tuleb naabripoiss meelitada märki laskma! Nii tehtigi. Poiss tõi püssi

salaja metsa alla. Pärast paugutamist aga soovitati naabripoisil püss põõsasse peita, vaadata, kas kodus on õhk puhas ja alles siis püssi järele tulla. Poiss pidas nõu targaks ja toimiski nõnda. Kui aga pärast püssi järele tuli, oli sõjariist nagu tina tuhka kadunud. Küll ähvardas naabrimees vennad vagaseks teha või fritsude kätte anda, aga püss nähtavale ei ilmunud.

Kavalusega vallutatud relv reisis veel samal õhtul vankripõhjas «lehmadele rohtu tooma». Ja Akslit sai partisanisalga sõdur. Neile lugudele võiks veel juurde lisada selle, kuidas Kalju ja Leander partisanide lendlehti vangilaagrisse toimetasid. Hiilisid vangide töökohta ja peitsid turbaaunade sisse. Oli luuramist, et valvurid peale ei juhtuks. Oli hirmu, et äkki siiski juhtuvad... Kui sõda lõppes, kutsuti need kaks venda Tallinna, viidi Toompeale ja Ülemnõukogu Presiidiumi esimees andis mõlemale kätte medali «Isamaasõja partisan». Niisugune medal antakse ainult väga sihketele ja vapratele võitlejatele. Kümneaastane Kalju Jaagu ja kaheteistkümne-aastane Leander Jaagu, kes sõjaajal elasid Pärnu kandis Lavassaares, olid just sellised sihked ja vaprad võitlejad.

Mis on neist nüüd saanud? Elus ja terved mõlemad. Ainult muidugi meesteks sirgunud. Leander töötab Pärnus piimakombinaadis, Kalju on Saaremaal autojuhiks.

SINU SÕBRAD VÄLISMAAL

NORRA PIONEERID

Norra Pioneeride Liitu võetakse 8- kuni 15-aastasi poisse ja tüdrukuid. Pioneeriks astujal on kolmekuune katseaeg. Selle aja jooksul õpib ta tundma pioneeriseadusi, tutvub tähtsamate ajaloosündmustega, uurib matkatarkusi, õpib lõkkel toitu valmistama. Alles pärast katsete sooritamist võetakse lapsed koondusel pioneeriks.

Norra pioneeride deviis on:

«Võitluseks rahu ja sõpruse eest ole valmis!»

Vastus: «Alati valmis!»

Norra pioneeride vorm — valge pluus, tume seelik [püksid].

Pioneerikaelarätt — sinine.

Tead, kus tukub tuulepoiss

PAUL HAAVAOKS

Tead, kus tukub tuulepoiss —
kelle voodis,
kelle kois!

Tead, kus magab päris tuul
kevadkuul,
suvekuul!

Seal, kus lõpeb kaldaläng,
seal on tuulepoiste süng.

Seal, kus kase valem toht —
tuulebeebi kiigekoht.

Seal, kus haljas leherätt,
norskab põõsas tuuleätt.

Kuskil metsasalus on
tuulepere okstest onn.

Kuskil metsatalus on
tuulelastel telefon.

Pilve kisub taevakaar.
Torru karjub tuulevaar:
«Poisid, täis teil unenorm,
tööle, Raju,
tööle, Torm!»

Poisid — nad on kuulekad,
kuulekad ja tuulekad.

HELJO MÄND

Kuku! Kuku!

Mõmmi kõndis kuusikust kaaskusse, käis lepikus, hulkus aasal. Kuusikust korjas kukeseeni, kaaskust kaseseeni, aga aasalt noppis kimbu karikakraid. Kui ta ükskord kavatses koju minna, oli kodutee kadunud.

Künkal kasvas kõrge kuusk. Mõmmi hakkas kribinal-krabinal kuuse otsa ronima. Ta tahtis vaadata, kuspool kodu on.

Äkki hõikas keegi kuuseladvast: «Kuku! Kuku! Kuku!»

Oks tegi praks ja Mõmmi kukuski alla, nii et kõik käpad said haiget.

Kuuseladvast kostis edasi: «Kuku! Kuku! Kuku!»

«Ma juba kukkusin,» pahandas Mõmmi, «mis sa enam hüüad!»

«Kuku! Kuku! Küll sa oled naljakas karupoeg,» ütles kägu.

«Ega ma sind käskinud kukkuda. Kukkumine on minu laul.»

Karupoeg tõusis püsti.

«Sina oled kõrgel, kas sa näed, kus mu kodutee on!»

«Kuku! Kuku! Sinu kodutee on künka taga,» kukkus kägu.

Rattafõit

Mõmmil oli ratas. Karu-Matil oli ka ratas. Nad hakkasid võidu sõitma. Kes jõuab rutem suure kivini!

Karu-Mati jõudis rutem.

Mõmmi läks isa juurde. Ta ütles:

«Minu ratla sees on viga.»

«Mis viga tal on!» küsis isa.

«Minu ratas jääb Mati rattast maha.»

Isa naeris:

«Viga on hoopis sinu sees, sul on veel vähe jõudu.»

Laulu- Võistlus

Ühel hommikul korraldasid linnud lauluvõistluse.

Pääsulind laulis: «Midli-madli, kudli-kadli.»

Vihmalind laulis: «Silk-solk, silk-solk.»

Lööke laulis: «Liiri-lööri-löö, liiri-lööri-löö.»

Peoleo laulis: «Kas Tiit on teol! Teol! Teol!»

Mõmmil tuli ka laululust peale. Ainult tal ei tulnud ühtki laulu meelde. Siis ta luuletas ise laulu. Läks ja laulis:

«La-la-la-laps,

karulaps on kraps.

Li-li-li-lips,
liblikal on lips.

Lo-lo-lo-lo-lops,
konn on kadekops.

Lu-lu-lu-lu-lups,
lipsab libe luts.»

«Vaat see on alles lõbus laul,» ütles rähn.

Illustreerinud E. PIKK

ELAR KUUS

VIIMANE LUMEMEMM

Algas mai, ent talvetaat kohmis ja kohmis. Lõpuks rääkis ta kevadele:

«Teeme kauba, et mina lahkun alles siis, kui kõik lumememmed on minema läinud.»

«Nõus,» vastas uljas kevad. Ta sättis päikese palavamalt paistma, tuule soojemalt puhuma. Lumememmed, tilk nina otsas, pidid kähku põhjamaale marssima. Uute ehitamiseks puudus inimestel nii lust kui lumi.

Talvetaat oli siiski tükimees. Ta kaapis teelt jääkirme ja kraavist lumeriismed hangeks kokku — just selle maja ette, kust valju lärmi kostis. Hange peale tõi ta kimbu kukesulgi, halja kaseviha, jäätunud porgandi. Kõige otsa viskas veel kõva kondi, mille koerakuudist näppas.

Vaat formaski lärmimajast suur hulk poisipõnne ja tüdrukutirtse välja.

«Kui fore!» kilkasid nad ning meisterdasid uue memme, hoopis priskema ja pikema kui endised. Et päike memmele ligi ei pääseks, panid nad talle kukesulgedest mütsi pähe, et tuul ei puhuks, pistsid talle pihku kaseviha, ninaks seadsid jäätunud porgandi. Aga kõva kondi sorkasid talle südameks.

Seisis kontkõva südamega memm keset õue, kaitsitud ja varjatud, jäätunud nina kõrgel püsti, et keegi seda võtma ei küüniks. Ise jõrises:

«Jään kogu suveks siia. Külmetan kuldnoka ja kullerkupud purikateks.»

Talvetaat itsitas naerda ja heitis muretult metsa pikali. Kevad kokkus: kuidas neist kahujõmmidest lahti

saada! Veidi mõelnud, avastas temagi kavala tüki. Ta õhkas öösi õuele head lõhna. Koer kuudis imestas: mis väljas nõnda õrna haisu annab — ega viimati mõni mu kont ole sinna viidud! Ta luges oma laos kondid üle: üks puudus, neh. Ta läks otsis selle üles, kraapis magava memme rinnast lagedale. Et tüli ei tõuseks, toppis peotäie lund asemele. Nii oligi memmel sees mitte kõva koerakont, vaid pehme süda.

Hommikul ärgates noogutas memm juba sõbralikult, naeratas lahkelt. Ja otsemaid vupsas kuldnokk ta õlale vilistama:

«Memme, üü-üü! Mu pojukestel küü-ülm, pesas pole sulgi. Sobiksid need su pealaeft, siuuu!»

«Võta.»

Lehm ammus laudalävelt:

«Muu-hu! Rohukest ei rootsugi, kuid vissil vaja vitamiiini suu-hu!»

«Säh mu viht.»

Jänes tuli keksides:

«Tädi, kummarda kõrv lähemale, ütlen saladust.»

«Noh!»

«Punane nina ei passi, sest pakast pole!» Jänes napsas porgandi, sõi ära.

Memmel polnud enam ei mütsi ega vihta, isegi mitte jäätunud nina, mis pisut jahutaks. Päike põletas ta kõssi, tuul kattis tolmu ja tahmaga. Poisipõnnid kargasid ta ümber, karjudes:

«Andke sellele koledale vemmalt!»

Memmel voolasid pisarad silmist, ta vajus järjest väiksemaks. Ometi mõtles ta:

«Ah, kui ma pääseksin veel aasale, sest tahan väga-väga kullerkuppe näha!...»

Ta katsus astuda — ja suutis ka. Enne tasapisi tatsata, siis kärmesti joosta. Ta lippas alla aasale, otse kullerkuppude vahele. Nood sirutasid talle öied vastu:

«Oi, kui selge ja puhas sa oled! Luba juua ja su peeglist end vaadata.» Nojah, ta polnudki enam kole memm, kes peaks põhjamaale reisima, vaid kena ojake. Põhjamaale vadis nüüd talvetaat ise, nii et kannad väikusid.

JAAN RANNAP

TOPI

See siin on esimene osa jutust, mis räägib uudishimulikust ahvikesest Topist. Topi on nii suur seikleja, et ühes «Tähekeses» ei jõua kuidagi kõigest tema seiklustest rääkida. Neid jätkub veel järgmisse «Tähe-

kesse», ja ülejäärmisse ja üleülejäärmisse — kuni uue aastani välja.

Sellepärast hoia tänane «Täheke» kindlasti alles. Ja järgmised ka. Siis saad enne uute juhtumiste lugemist vanu meelde tuletada.

Suure linna serval, kõrge paekalda varjus asus loomaaed. Nagu sa arvata võid, elasid seal igasugused loomad: taltsad ja kurjad, kavalad ja rumalad, sooja armastavad ja kuuma pelgavad.

Topi elas kohe värava kõrval, laomaja teisel korrusel. Tal oli seal väike rōduga tuba. Rōdu polnud just küll niisugune nagu inimeste korterites. Seinte asemel oli sellel traadist võrk. Aga Topit see ei seganud. Niisugust võrku mööda oli hea ronida. Nüüd on mul juba kindlasti aeg ütelda, kes Topi oli. Topi oli väike šimpans — inimahv. Šimpanside kodumaa on kaugel Aafrikas, sellepärast armastas Topi väga sooja. Peale sooja aga armastas ta veel piima, õunu, apelsine, kirsimahla ja tädi Lilli. Igal hommikul riputas Topi end aknakardina külge ja pidas väravat silmas. Kui siis tädi Lilli nähtavale ilmus, hakkas Topi heameelest huilgama. Aga huilgamist saatis ta niisuguste vägevate hüpetega, mida sina ega ükski teine laps ei suudaks iialgi järele teha.

Aknakardina küljes rippus Topi ka sellel hommikul, millest meie jutt räägib. Ent sellel hommikul tädi Lilli ei tulnud. Kui Topi oli tund aega asjatult oodanud, võttis ta oma teki kaenlasse, puges nurka ja hakkas nutma.

Ta nuttis ka siis veel, kui zootehnik Saara tuli tädi Lilli asemel toitu tooma.

«Tohoh, Topi!» ütles zootehnik Saara. «Ise suur poiss, aga lööb pilli. Vaata, mis ma sulle tōin! Tee nüüd ruttu lõbus nägu!»

«Õh-õh,» nuuksatas Topi viimast korda ja sirutas käe välja. Õuna pärast, mis zootehnikul kaasas, võis tõesti nutu järele jätta.

Kuid õuna Topile ei antud.

«Enne tuleb käed puhtaks pesta,» ütles zootehnik Saara. «Seda näed sa ka oma päevaplaanilt.» Ja ta valas vee pesukaussi.

Plaan, millest zootehnik rääkis, rippus Topi toas ahju kõrval. Selle oli talle kinkinud kunstnik, kes käis loomaaias joonistamas. Plaan nägi välja niisugune.

Ja Topi oli juba õppinud seda kasutama. Kui ta soovis juua, näitas ta pildile, kus hoidis süles mahlapurki. Kui ta tahtis süüa, osufas ta pildile, millel Topi oli õunaga. Juhtus sedagi, et Topi valis plaanilt pildi, kus kunstnik oli talle joonistanud kätte ämbri ja põrandaharja. Aga mitte kunagi ei näidanud ta sinna, kust vaatas vastu pesukauss.

«Nonoh, Topi!» ütles zootehnik Saara. «Kes ei pese, ei saa ka süüa. Sulle peaks see juba selge olema.»

Topile oli see tõepoolest selge. Pahuralt hääliitsedes hüppas ta lähemale ja kastis käed vette.

«Seepi ka,» ütles zootehnik Saara. «See peaks sulle samuti selge olema.» Ja ta keeras korraks selja, et käterätti võtta. Seda poleks ta tohtinud teha. Seepi armastas Topi veel vähem kui vett. Järgmisel hetkel oli taburetiäär tühi. Topi oli seebi peitnud kaenla alla.

«Häbi, häbi, Topi!» ütles zootehnik Saara pahaselt. «Kui sa mõtled, et nüüd jääb pesemine ära, siis sa küll eksid. Kohe lähen toon uue seebi.»

Ja ta lahkus just nii, nagu tädi Lillilgi oli sellistel puhkudel kombeks lahkuda: Topi poole vaatamata. Aga Topi tagus jalgu vastu põrandat, mis ei tähendanud sugugi, et ta kahetseb oma rumalust. Topi oli lihtsalt pahane, et õun kaasa võeti.

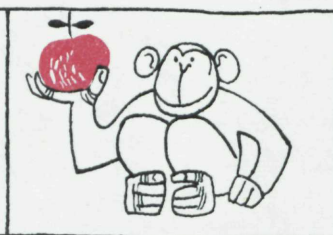
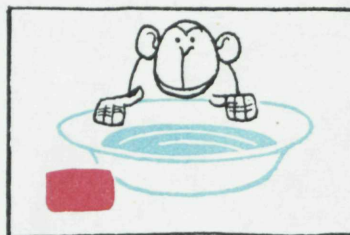
Muidugi ei jätkunud tal pahameelt kauaks.

Midagi oli zootehnik Saara siiski teistmoodi teinud kui tädi Lillil kombeks. Ust lukku keerates oli ta võtme väljapoole ette jätnud.

Topi oli tihti näinud, mida tädi Lilli võtmega teeb. Ta tegi nüüd seda sama. Ta libistas käe uksevarbade vahelt läbi ja oligi vabaduses.

Puude alla ehitatud puuris kõndisid ilvesed. Basseinis solistas hüljes. Sealsamas lähedal hullasid väikesed naaritsad ja väikesed rebased ja väikesed dingod, kes tegelikult pole muud, kui metskoera kutsikad.

Topil ei olnud nendega asja. Seda kõike oli ta ka oma rōdult näinud. Aga veel oli ta näinud, kuhu läks tädi Lilli siis, kui ta tema juurde ei tulnud.

Paari vägeva hüppega lennutas Topi end üle puuride ja basseinide.
Uksele, mille juures ta peatus, oli kirjutatud:

ILMA LOATA SISSEMINEK RANGELT KEELATUD.

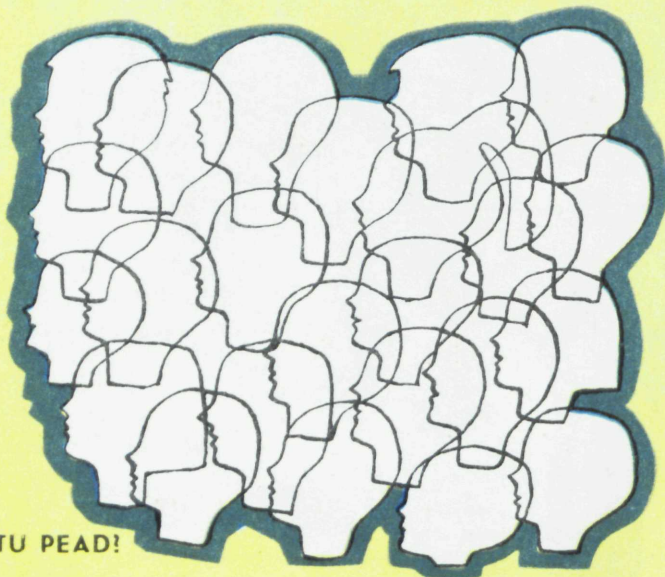
Kuid Topi ei osanud seda lugeda.
Ta lükkas ukse lahti ja kalpsas üle lävepaku.
Järgmisel hetkel seisis ta vastamisi suure maoga.

(Järgneb.)

Illustreerinud H. SAMPU

ARVA ÄRA, MISSUGUSE LILLE
PUNUB RIINA JÄRGMISENA PÄRGA?

MITU PEAD!

ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

Taruperel on palju tööd

On päikesepaisteline kevad. Aias õitsevad viljapuud ja -pöösad. Aasal kirendab lillemeri. Kolhoosi mesilast hoovab mee- ja vahalõhna, kostab vali sumin. Igas tarus on kümme tuhat väikest virka mesilindu. Neil on nüüd palju-palju tööd. Mesineste järele lennatakse mõnikord nelja-viie kilomeetri kaugusele. Ühe tarupere mesineste korjajatel tuleb teha mitukümmend tuhat lendu ja külastada mitutsada tuhat lilleõit, et saada ainult kilogramm mett. Ja kui palju tegemist on tarus!

1. Korjemesilased toovad kõhupaunades õitelt magusat mesinestet ja jalgade küljes lõhnavat õietolmu. Taru uksel ehk lennuaval seisavad valvsad valvurid. Kui mõni vaenlane tahab sisse tungida, saab ta mürgise odaga surmava vopsu.

2. Meesaak antakse vastuvõtjatele. Need juba teavad, mis meega teha: valavad hoidlatesse — kärjekannudesse.

3. Siis tühjendavad korjemesilased oma õietolmukorvid kärjekannudesse. Kohe on jaol mõldrid, kes tolmuterad peeneks jahvataavad. Veskikivideks on muidugi tugevad lõuad.

4. Meest ja õietolmust segatakse mesilaste leib — suir.

5. Mesilased hoolitsevad hästi oma välimuse eest. Ka kõige kibedamal tööpäeval leivad nad viis minutit aega, et juuksur (teda nimetatakse sanitaarmesilaseks) neid tolmust puhtaks harjaks ja karvad siledaks kammiks. Harjaks ja kammiks on juuksuril karvane keelis.

6. Emamesilane käib päeval ja öösel ühe poleeritud kärjekannu juurest teise juurde. Ta paneb kannudesse piimvalgeid mune. Südasuvel muneb ema kuni kaks tuhat muna päevas. Ema ümber on saatjaskond. Need on amm-mesilased, kes emale pidevalt toi-

tepiima pakuvad. Toitepiima eritavad ammed näärmetest.

7. Mesilaslapsed (need on vaglad) magavad vahast hällides. Neile, kellest kasvavad emamesilased, antakse juua toitepiima. Neile, kellest kasvavad töomesilased, antakse süüa suiraputru.

8. Taruperes on ka mõnisada laiska. Need on isamesilased, kes niisama kärjel tukuvad või ringi luusivad. Isamesilased ei viitsi isegi kärjekannust mett imeda või suira pureda. Neid toidavad töomesilased.

9. Veekandjate vatsad on pungil nagu vaadid. Vett hoitakse tarus kogu aeg varuks. Tuleb ju laste toitu veega lahjendada.

10. Palavatel päevaldel piserdatakse kärjekanne veega, et need sulama ei hakkaks. Kärge piserdatakse ka sellepärast, et tarus püsiks vajalik õhuniiskus.

11. Alalõpmata on kärjeehitajad tegevuses. Oma tagakeha allküljelt saavad ehitusmeistrid vahaplaate. Suus pehmeks nätsutatud vahast tehakse uusi ilusasti kuusnurkseid kärjekanne.

12. Kui taruseina on auk tekkinud, tulevad kohe remontijad. Auk topitakse kinni vaiguga. Taruvaiku koguvad mesilased puupungadest.

13. Taru põrand on alati puhtaks pühitud ja vahaga läikima hõõrutud. Taru puhastamine on sanitaarmesilaste ülesanne.

14. Kiiresti-kiiresti värelevad tuulutaja-mesilaste tiivad nagu tillukesed ventilaatorid. Nii hoolitsetakse selle eest, et tarus oleks kogu aeg värske õhk.

Näed nüüd, kui tõsine ja tähtis on mesilaste töö. Neile ei jätku päevast. Ka öösel käib lakkamatu askeldus. Nii kogu kevad ja suvi, kuni sügisel lehelangemiseni välja. Siis müüriavad mesilased taruvaiguga lennuava kinni, kogunevad kärgedele keskele ja jäävad ärkvel olles talvitama.

TEINE
LUGU
PÕIAL-
POISIST
JA
REBASEST

Joonistanud
O. KALLAS

PISIKESE TÕNU ÄU- RAHA

Selleks ajaks kui lilled kasvama hakkasid, valmis majarahva ühistööna aias bassein. See oli ilusasti tsemendiga vooderdatud ja puhast kaevuveft täis. Kunstnikuonu Kägu maalis veel basseini juurde sildi: «Ainult kastmiseks!» Aga üks väike must ja paks koer naabermajast näitas, et ta ei oska kirjatarkusest lugu pidada ja kukkus juba basseini avamispäeval sinna sisse. Oma lühikeste käppadega ei suutnud ta mitte kuidagi end kunst-

liku veekogu servale vinnata. Kraapis ainult käppadega ja ootas appituliijat, silmad endal vesised ja haledad. Õnneks juhtuski Ilmi hädasoolijat nägema ja föstis koera veest välja. Nõnda sai naabermaja tädi oma lemmiku elusana tagasi ja oli selle üle väga rõõmus. Ta silitas abiandjal pead ja kiitis: «Hea laps!» Ning kunstnikuonu Kägu lisas juurde: «Ilmile tuleks nüüd uppuja päästmise eest auraha rinda panna.» Seda nägid ja kuulsid pealt ka Andres ja pisike Tõnu.

Ja Andres valmistaski plekk-karbi läikivast kaanest Ilmile auraha. Kohe pandi too vigur tüdrukule kirju lindikesega rinda. Ilmi nägi nüüd väga uhke välja. Ning sedamaid tekkis pisikesel Tõnul kange soov just samasuguse lindiga auraha järele. Ent väike paks koer enam basseini ei kukkunud. Kui aeda tuli, jooksis sealt laia kaarega mööda. Vist kartis hädaohtu ja pelgas. Sest ka väikesed paksud koerad võivad väga targad olla.

Aga ikkagi ei tihanud pisike Tõnu basseini juurest eemale minna.

Illustreerinud M. KERNUMEEES

Ja äkki ta hõikaski oma mängukaaslastele: «Tulge ruttu-ruttu siia, siis näefe!»

Andres ja Ilmi jooksidki uudishimulikult basseini äärde ja nägid, kuidas Tõnu ühe tillukese rohelise konna lauatuuki abil veest välja tõstis ja rohu peale maha pani. Konn lõõtsutas natuke ja hüppas väledasti minema.

«Nüüd pean mina ka auraha saada!» rõõmustas Tõnu ja vaatas Andresele küsivalt otsa.

«Konna päästmise eest!», imestas Ilmi.

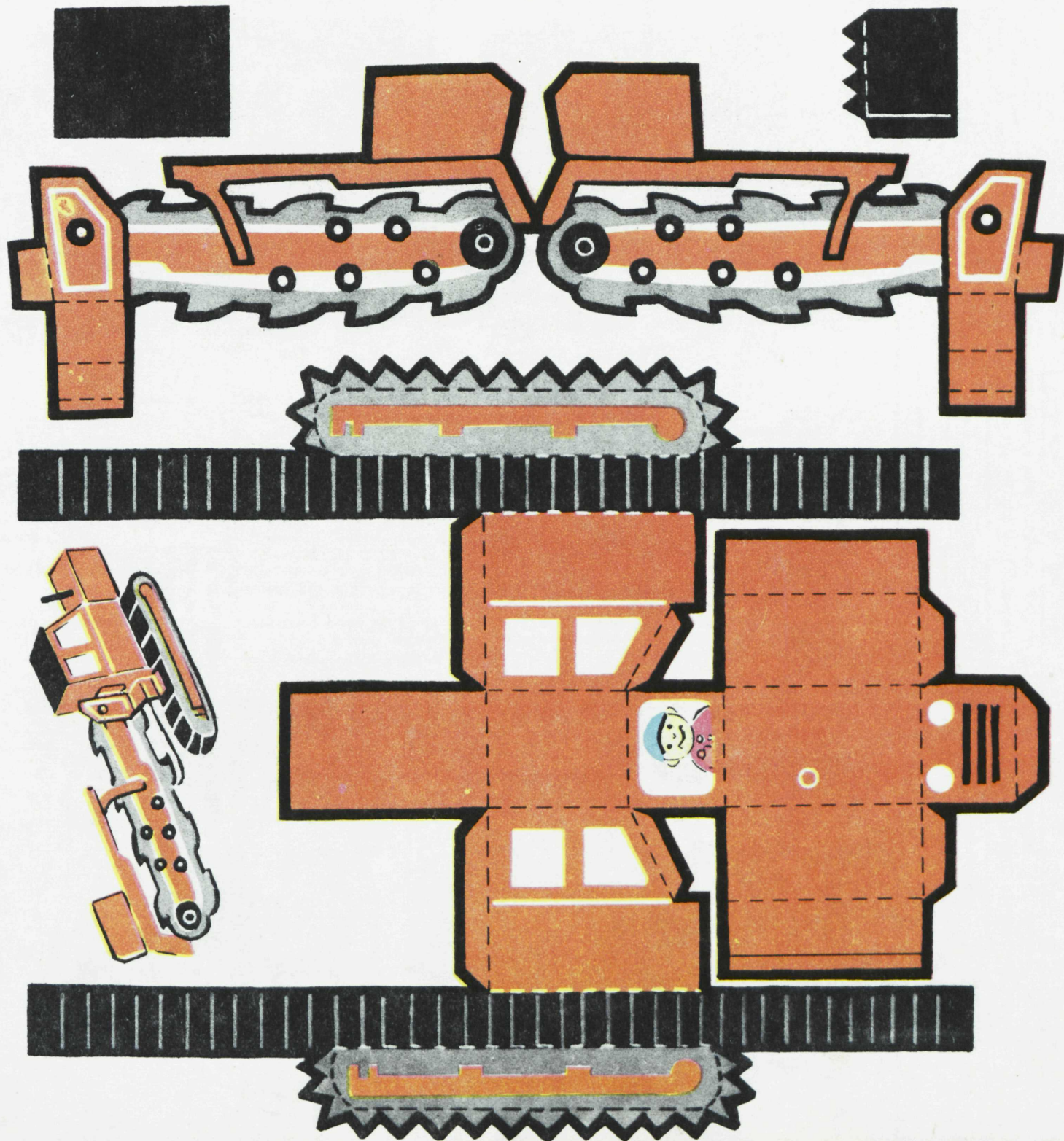
«Tillukese konna eest!» kahtles Andres.

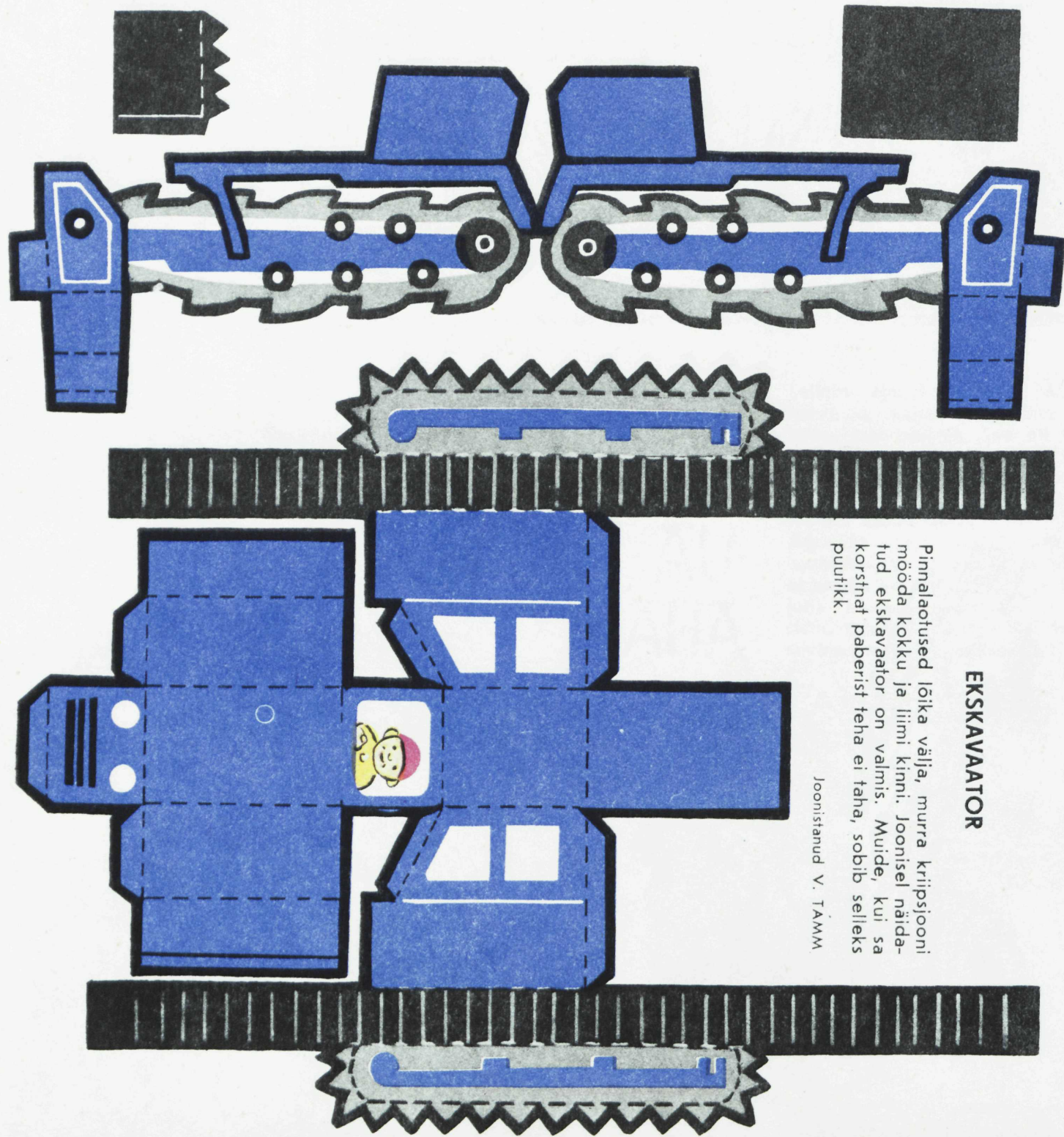
«Kas tilluke konn siis pole elav ega hüppa!» küsis Tõnu vastu. «Konn oleks nagu koergi ära uppunud. Ta ei saanud ju ise kuidagi basseinist välja.»

«Tõnul on õigus,» pidi lõpuks Andres tunnistama, «tema on ka auraha ära teeninud.» Ning Andres valmistas pisikesele Tõnule läikivast plekist auraha, mille talle samuti värvilise lindikesega rinda pani. Ja selle aurahaga oli hästi uhke käia.

HELJU RAMMO

SEDA PUNAST JOONT MÕÕDA LOIKA VALJA KÕRVALOLEV KASITOOLEHT

EKSKAVAATOR

Pinnalaotused lõika välja, murra kriipsjooni mööda kokku ja liimi kinni. Joonisel näidatud ekskavaator on valmis. Muide, kui sa korstnat paberist teha ei taha, sobib selleks puutikk.

Joonistanud V. TAMM

LEILI ANDRE

Laps saab terveks

Haige nüüd on väike Mall.
Voodi keerleb ringi tal,
jook on paha, toit on mõru.
Huulte ümber nutuvõru.

Arstifädi tuleb aga,
pulbreid ja tablette jagab,
fühja kah, kui süstibki,
aga laps saab terveks nii.

VENDA SÖELSEPP

Eedi ja peedid

Oh seda meie narri Eedit,
nii kui taldrikul on peedid,
kohe jorrab joru maha:
«Mina peete ju ei taha!
Mina ju ei söö neid —
neil on peal ka köömneid!»
Vanaema Eedit noomib,
aru pähe panna proovib:
«Lugu pidama pead peedist,
rohkem austama kui keedist.
Ainult isu rikub keedis,
aga vitamiinid peedis...»
Ikka meie rumal Eedi,
nii kui taldrikul on peedid,
jorrab oma joru maha:
«Peeti mina ju ei taha...»

TERE!

Nii õeldes soovime teineteisele head, tugevat tervist. Teretamiskomme on igipõline ja paljudel rahvastel erisugune.

Juba ürginimesed teretasid. Nad sirutasid käed ette ja ütlesid umbes niimoodi: «Vaata, mul ei ole nüia käes! Olen sinu sõber ja soovin, et elaksid kaua!»

Veel tänapäevalgi teretavad Austraalia pärismaalased tühja peepesa näitamisega. Seejärel aga veavad hetkeks sõrmekooku.

Mõnel Aafrika neegrihõimul on kombeks valju hõike ja käeviipega teritada.

Põhja-Ameerika indiaanlased panid vanasti teineteise õlgadele vasakud käed ja üks ütles, näiteks: «Ole terve, Kotkasilm!» Teine vastas: «Soo- vin sulle sama, Välejalgl!»

Eskimod hõõruvad teretamisel ninasid vastamisi.

Ka Uus-Meremaa päriselanikud — maoorid — panevad ninad vastamisi ja seejuures embavad teineteist.

Indias tõstetakse kokkupandud peopesad lauba juurde ja langetatakse pea.

Jaapanlased teevad väga sügava kummarduse.

Vana-Venemaal kummardasid mees ja naine teineteisele ning sirutasid parema käe sügavale alla.

Araablased panevad kergelt kummardades parema käe laubale ja seejärel südamele ning ütlevad: «Rahu sinule!» Nende käeliigutus tähendab: «Sulle kuulub minu mõistus ja süda.»

Illustreerinud V. HURT

ELKNO Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lasteajakiri «Täheke» nr. 5 — 1968, IX aastakäik, ilmub üks kord kuus. Toimetuse aadress: Tallinn 1, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20. EKP Keskkomitee Kirjastus.

Kolleegium: V. Kotkas, H. Mänd, A. Pijrma, H. Pukk (peatoimetaja), H. Raigna, M. Velleste. Kunstiline toimetaja E. Pikk, vanem tehniline toimetaja V. Hurt, vanemkorrektor E. Orgmets. Laduda antud 12. III 1968. Trükkida antud 19. IV 1968. Trükiarv 58 000. Paber 90x60/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspoognaid 2.83. MB-03946. Tellimise nr. 370. Trükikoda «Oktoober», Tallinn, Kreutzwaldi t. 24.

Esikaanel E. VALTERI illustreeritud O. SAARE luuletusele «Varsakabjabad».

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. 2,83 учебно-издательских листа. Типография «Oktoober», ЭССР, Tallinn, Креуцвальди, 24. Адрес редакции: ЭССР, Tallinn 1, Бульвар Эстония, 4. Цена 15 коп. Зак. 370. Тираж 58 000.

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

Kallis Täheke!

Kirjutan Sulle jälle. Seekord spordist. Mulle meeldib hüpata kõrgust ja kaugust. Harjutan suvel kodu lähedal väikesel spordiplatsil. Siis meeldib mulle veel jalgrattaga sõita. Sõpradega koos mängin iga päev rahvastepalli.

Suvel on ka tore ujuda, ainult vesi on kaugel.

Kõige tähtsam on hommikuvõimlemine. Teen seda igal hommikul.

TIIA OTS,
Kohtla-Järve 12. 8-kl. Kooli õpilane

«Tõstjad» — Tallinna 46. Keskkooli õpilase RAIVO JAANISOO linoolõige.

«Rannas» — Pärnu 6. 8-kl. Kooli õpilase ENE KESKPAIGA joonistus.

Minu päev

Elan mere kaldal. Suvel käin iga päev suplemas. Hommikul tõusen kell kaheksa. Avan akna ja hakkam võimlema. Siis pesen, panen riidesse ja süüan. Tund enne lõunasööki käin meres. Pärast ujumist päevitan ja mängin sõpradega palli. Öhtul võtan käteräti ja lähen mere äärde pesema. Pesen käsi, kaela, nägu ja jalgu. Nii karastan end iga päev ja sellepärast ei karda ma talvel külmataati.

VALJA ŠAMRAI,
Vormsi 8-kl. Kooli oktoobrilaps